

Stanisław Moryto

G o r z k i e ż a l e

Joanna Łukaszevska^{sopran} • Renata Landowska-Szczerbaczewicz^{sopran}
Jarosław Gajewski^{recytacje} • Michał Stawecki^{organ} • Zespół Reprezentacyjny Wojska Polskiego
Chór Katedry Warszawsko-Praskiej Musica Sacra • Paweł Łukaszevski^{dyrygent}

Stanisław Moryto (*1947)

Gorzkie Żale (2001)

na dwa soprany, recytatora, chór mieszany, kwintet dęty, perkusję i organy

Nokturn I	1. Pobudka - Gorzkie żale przybywajcie	5:08
	2. Intencja I	1:49
	3. Hymn - Żal duszę ściska	3:09
	4. Lament duszy - Jezu na zabicie okrutne...	5:47
	5. Smutna rozmowa duszy - Ach ja Matka	3:43
	6. Któryś za nas cierpiał rany I	2:02
Nokturn II	7. Pobudka - Gorzkie żale przybywajcie	5:08
	8. Intencja II	0:49
	9. Hymn - Przypatrz się, duszo, jak cię Bóg miłuje	3:11
	10. Lament duszy - Jezu, od pospólstwa niewinnie...	6:05
	11. Smutna rozmowa duszy - Ach widzę Syna mojego	3:06
	12. Któryś za nas cierpiał rany II	2:03
Nokturn III	13. Pobudka - Gorzkie żale przybywajcie	5:08
	14. Intencja III	1:20
	15. Hymn - Duszo oziębla, czemu nie gorejesz?	3:46
	16. Lament duszy - Jezu, od pospólstwa niezbożnie...	6:25
	17. Smutna rozmowa duszy - Ach Mnie Matce	3:48
	18. Któryś za nas cierpiał rany III	2:00

world premiere recording

TT 64:28

Gorzkie żale powstały na zamówienie i z inicjatywą Pani Doroty Czudowskiej, Senator RP w latach 1997-2001.

Joanna Łukaszewska sopran **Renata Landowska-Szczerbaczewicz** sopran
Jarosław Gajewski recytacje **Michał Sławecki** organy

Zespół Reprezentacyjny Wojska Polskiego

Marcin Pasek trąbka **Krzystian Adamkowski** trąbka **Paweł Kreft** waltornia
Arkadiusz Mizdalski puzon **Piotr Niciewicz** puzon **Piotr Chać** instrumenty perkusyjne
Pptk Adam Czajkowski dyrygent

Chór Katedry Warszawsko-Praskiej Musica Sacra

Paweł Łukaszewski dyrygent

Soprany: Małgorzata Wrzosek, Małgorzata Radzikowska-Myczyńska,
Bogumiła Owczarska, Maria Kubicka, Monika Dobrzyńska, Sylwia Łańcucka,
Agnata Adamczyk, Agnieszka Muszyńska, Anna Maria Krawczykiewicz

Altzy: Małgorzata Wieczorek, Paulina Doniec, Joanna Izdebska, Katarzyna Cessak

Tenory: Maciej Sławiński, Tomasz Andruszkiewicz, Jacek Izdebski, Patryk Różycki,
Łukasz Farcinkiewicz, Jan Szutkowski

Basy: Franciszek Kubicki, Wiesław Szczerbaczewicz, Grzegorz Cessak,
Sebastian Gunerka, Piotr Gago

Nagrań dokonano w dniach 24-25 kwietnia 2008 w Kościele św. Anny w Warszawie.

Gorzkie żale

Najstarszą i najważniejszą, a początkowo jedyną uroczystością w Kościele była Wielkanoc: Paschalne Misterium Męki, Śmierci i Zmartwychwstania Chrystusa.

Treścią Wielkanocy jest wyzwolenie, jakiego dokonał Chrystus dla całej ludzkości przez swoją śmierć i zmartwychwstanie. „Chrystus bowiem został złożony w ofierze jako nasza Pascha” - pisze św. Paweł do chrześcijan w Koryncie (1 Kor 5. 7). Rozważanie Męki Pańskiej, nawiedzanie miejsc uświęconych życiem i śmiercią Chrystusa rozwijało się od pierwszych wieków chrześcijaństwa, zwłaszcza po Edykcje Mediolańskim Konstancyntyna Wielkiego w 313 roku.

Tęsknota Kościoła do odwiedzania Ziemi Świętej wzrosła w czasie wypraw krzyżowych w XI-XIII wieku. W następnych wiekach, szczególnie dzięki działalności franciszkanów rozwija się nabożeństwo Drogi Krzyżowej, obdarzone przez papieża szczególnymi odpustami. W wielu miejscach na świecie buduje się kalwarie ułatwiające rozważanie Męki Pańskiej, np. Kalwaria Zebrzydowska ufundowana została w 1600 roku. Okres baroku jest czasem szczególnego akcentowania ceny, jaką zapłacił Chrystus za nasze odkupienie. Rozważanie Męki Pańskiej w Pasjach, czego szczytowym osiągnięciem jest twórczość pasyjna J. S. Bacha, staje się powszechne.

W tej atmosferze modlitw i pieśni pasyjnych powstają polskie Gorzkie Żale. Wcześniej - ok. 1698 r. - istniało podobne nabożeństwo pasyjne obejmujące łacińskie hymny i niektóre polskie pieśni o Męce Pańskiej.

Zgromadzenie Misjonarzy z kościoła Św. Krzyża w Warszawie zleciło opracowanie nowej formy nabożeństwa w języku polskim promotorowi Bractwa Św. Rocha, księdzu Wawrzyńcowi Stanisławowi Benikowi (1674-1720). Pierwszy słowny tekst nosił tytuł: *Snopek mirry z Ogroda Gethsemańskiego*, albo *żałosne Gorzkiej Męki Syna Bożego* i został wydany drukiem przez Bractwo św. Rocha w 1707 r. w Warszawie. Jedyne egzemplarz tego wydania znajduje się w Bibliotece Sióstr Karmelitanek Bosych w Krakowie.

Nabożeństwo *Gorzkie Żale* zyskało wkrótce aprobatę lokalnej władzy kościelnej, a następnie Stolicy Apostolskiej, która obdarzyła je odpustami.

Nabożeństwo to ma budowę jutrzni brewiarzewej, która składa się z inwatorium - pobudka, i trzech nokturnów - trzy części *Gorzkich Żali*. Każdy z nokturnów składa się z trzech antyfon, trzech psalmów, trzech czytań i trzech responsoriów. Śpiewy: *Żal duszę ściska*, *Lament Duszy* i *Smutna rozmowa* - są odpowiednikami trzech psalmów. Zamiast czytań i responsoriów występuje w *Gorzkich Żalach* intencja, która jest także rozważaniem. Trzy części *Gorzkich Żali* odpowiadają trzem nokturnom *matutinum*.

Nabożeństwo *Gorzkie Żale* wykorzystuje starsze pieśni pasyjne z XVI wieku. Pobudka, w której występuje płacz natury po śmierci Chrystusa, jest pod względem muzycznym oparta na melodii łacińskiego hymnu *Jam lucis orto sidere*, a treściowo nawiązuje do wcześniejszych pieśni pasyjnych: *Rozmyślajmy dziś, wierni chrześcijanie i Jezusa Judasz przedat za pieniądze marne*.

Lament duszy wykazuje duże podobieństwo do *Litanii o Męce Pańskiej*, a także do lamentacji wielkotygodniowych. Inwokacja *Bądź pozdrowion* pod względem muzycznym została zapożyczona z polskiej *Litanii do Wszystkich Świętych*. *Smutna rozmowa duszy z Matką Bolesną* zawiera wyraźne odniesienia do łacińskiej sekwencji o Matce Bożej Bolesnej - *Stabat Mater dolorosa* i jest uważana za arcydzieło poezji lirycznej.

Mimo wielości źródeł, *Gorzkie Żale* są dziełem zwartym, logicznym i jednolitym. Umiejętne nawiązanie do tradycji i wykorzystanie sprawdzonych wzorów dało w efekcie nabożeństwo wzruszające, piękne, szanowane zarówno przez uczestników

tego wielkopostnego misterium, jak i muzykologów.

W każdą niedzielę Wielkiego Postu w kościołach polskich i kaplicach rozbrzmiewają *Gorzkie Żale* połączone z wystawieniem Najświętszego Sakramentu i kazaniem.

Religijna i wrażliwa ludzka dusza odnajduje w *Gorzkich Żalach* przejmujący wyraz wspólnoty z cierpiącym Bogiem, który stał się Człowiekiem dla naszego zbawienia.

Ten nurt pasyjnej tradycji i teologicznej głębi kontynuuje dzieło Stanisława Moryto *Gorzkie Żale*.

ks. Kazimierz Szymonik

Stanisław Moryto

Wybitny współczesny kompozytor, organista i pedagog. Urodził się 8 maja 1947 roku w Łącku k. Nowego Sącza. Ukończył studia w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Warszawie:

pod kierunkiem Feliksa Rączkowskiego - organy (1971) oraz kompozycję (1974) u Tadeusza Paciorkiewicza. W latach 1973-81 był przewodniczącym Stowarzyszenia Polskiej Młodzieży Muzycznej „Jeuneses Musicales de Pologne”, a od 1981 do 1997 - prezesem Polskiego Instytutu Muzycznego. Jest

inicjatorem i dyrektorem artystycznym festiwalu „Conversatorium Muzyki Organowej” w Legnicy. W latach 1996-2002 był prorektorem a w latach 2002-2005 dziekanem Wydziału Kompozycji, Dyrygentury i teorii Muzyki. Od roku 2005 jest rektorem Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie. Jest profesorem zwyczajnym i członkiem Rady Programowej Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina.

Jako organista działalność koncertową rozpoczął jeszcze w czasie studiów. Występował wielokrotnie w kraju i za granicą m.in. w Austrii, Belgii, Bułgarii, Czechach, Danii, Finlandii, Hiszpanii, Niemczech, Węgrzech i we Włoszech. Dokonał wielu nagrań muzyki organowej dla rozgłośni radiowych i wytwórni fonograficznych, m.in. dla Polskich Nagrań, Polonia Records, MTJ, Acte Préalable, BeFrTon, Sonoton Pro Uiva w Monachium, HZ Edition w Berlinie.

Jego kompozycje wykonywane były na koncertach i festiwalach muzycznych w kraju i za granicą (Austria, Belgia, Białoruś, Bułgaria, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Japonia, Kanada, Korea Południowa, Kuba, Liban, Litwa, Łotwa, Mołdawia, Niemcy, Norwegia, Rosja, Słowacja, Szwajcaria, Szwecja, Turcja, Ukraina, USA, Watykan, Węgry, Wielka Brytania, Włochy).

Zainicjował serie wydawnictw dawnej i współczesnej muzyki polskiej przeznaczonej

na organy i obejmującej m.in.: „Krakowską Tabulaturę Organową” z I poł. XVI wieku i „Gdańską Tabulaturę Organową” z 1591 roku, „Warszawską Tabulaturę Organową” z XVIII wieku, „Kolekcję Conversatorium” oraz serię „Pierwodruki muzyczne kompozytorów polskich”.

Za swoją twórczość kompozytorską otrzymał szereg nagród:

- 1975 - I nagroda na Konkursie Młodych Związku Kompozytorów Polskich w Warszawie za „Nokturn na baryton i orkiestrę kameralną (1975)”,
- 1978 - III nagroda na Konkursie Kompozytorskim im Artura Malawskiego w Krakowie za „Ilustracje na baryton i zespół kameralny (1978)”,
- 1981 - II nagroda na Ogólnopolskim Konkursie kompozytorskim w Białymstoku za „Das Echo fernster Glückserinnerung na baryton i zespół kameralny (1981)”,
- 1987 - III nagroda Ogólnopolskim Konkursie Kompozytorskim ZAIKS w Warszawie za „Aforyzmy na sopran i zespół kameralny (1987)”,
- 1982-1987 - pięciokrotny laureat Konkursu Kompozytorskiego Warszawskiego Oddziału Związku Kompozytorów Polskich,
- 2000 - nagroda Miasta Legnicy,
- 2008 - nagroda Św. Brata Alberta

W 2001 roku Prezydent RP odznaczył Kompozytora Krzyżem Kawalerskim Orderu

Odrodzenia Polski a w 2007 roku Wielki Mistrz Zakonu Maltańskiego - Crucem, Magni Officialis.

Najważniejsze kompozycje:

Nokturn na baryton i orkiestrę kameralną (1975), Uerset na organy (1979), Rapsod na głos żeński i orkiestrę smyczkową (1979), Das Echo fernster Glückserinnerung na baryton i zespół kameralny (1981), Aria i chorał na skrzypce solo (1982), A tre na dwa akordeony i perkusję (1984), Cantio Polonica na organy (1985), Uers libre na perkusję solo (1985), Conducts na dwa akordeony i organy (1987), Per uno solo na perkusję (1988), E-la na akordeon solo (1989), Bez tytułu na klarnet basowy i marimbafon (1991), Koncert na wiolonczelę i orkiestrę smyczkową (1992), Antyfony na sopran (mezzosopran) i organy (1992), Trzy psalmy na chór mieszany a cappella (1994), Te Deum na sopran, chór mieszany i orkiestrę dętą (1995), Święty Boże na sopran, tenor i chór mieszany a cappella (1996), Pięć pieśni kurpiowskich na chór żeński a cappella (1997), Ueni Creator na organy (1998), Stabat Mater na sopran, chór mieszany i orkiestrę symfoniczną (1999), Preces pro Polonia na 8-głosowy chór mieszany a cappella (1999), Madrygały na chór mieszany a cappella (1999), Carmina Crucis na recytatora i perkusję (2000), Gorzkie żale na sopran (lub chór mieszany) recytatora,

kwintet dęty, perkusję i organy (2001), Ave Maria na 5-głosowy chór żeński (lub dziecięcy) (2001), Pięć pieśni do słów Eliasza Rajzmana na głos żeński i fortepian (2002), Cztery pieśni na głos żeński i fortepian (2004), Missa solemnis. Hommage à Josquin Desprez na sopran, 3-głosowy chór mieszany i 6 instrumentów dętych blaszanych (2004), Koncert na perkusję, harfę i orkiestrę smyczkową (2004), Missa brevis pro Defunctis na chór mieszany a cappella (2005), Siedem pieśni kurpiowskich na mezzosopran i fortepian (2006), Muzyka koncertująca na kwartet smyczkowy i orkiestrę symfoniczną (2007), Pięć pieśni kurpiowskich na chór mieszany a cappella (2008), Litanie na mezzosopran, alt i organy (2008).

Wykonawcy:

Joanna Łukaszewska - sopran - ukończyła Państwową Szkołę Muzyczną II stopnia w Białymstoku. W 1998 roku uzyskała dyplom ukończenia studiów wyższych w Sekcji Muzykologii Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. W roku 1999 ukończyła Studium Doktoranckie ATK. W latach 1998-2002 studiowała w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy na Podyplomowym Studium Emisji Głosu w klasie śpiewu prof. Jadwigi Gałęskiej-Tritt. Studia ukończyła z wyróżnieniem. W latach 1993-2004 współpracowała z Chórem Uniwersytetu Kardynała Stefana

Wyszyńskiego (dawniej ATK), jako chórzystka, solistka i korepetytor. W latach 2000-2004 była zatrudniona jako instruktor emisji głosu na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz w Chórze Akademickim Uniwersytetu Warszawskiego. Obecnie pracuje w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy na Podyplomowym Studium Emisji Głosu. Ma na swoim koncie liczne prawykonania partii solowych w utworach współczesnych kompozytorów polskich: Anny Ignatowicz, Marcina Łukaszeńskiego, Pawła Łukaszeńskiego, Stanisława Moryto i Mariana Sawy. Jako solistka brała udział w wielu festiwalach w Polsce i za granicą: Międzynarodowym Festiwalu Muzyki Sakralnej „Gaude Mater” w Częstochowie (1997, 1998), XII Międzynarodowych Wieczorach Muzyki Organowej i Kameralnej w Kłodzku (1998), VII Legnickich Wieczorach Organowych (1998), Interpretacjach Muzyki Chóralnej w Akademii Muzycznej w Warszawie (1998), XIII Conversatorium Muzyki Organowej w Legnicy (1998) i VI Międzynarodowym Letnim Festiwalu Muzyki Kameralnej „Lubuska Camerata” (2003). Występowała również we Francji (Katedra w Rouen), w Niemczech i we Włoszech (Rzym, Katedra w Mediolanie, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Chóralnej „Music World” w Fivizzano - 1998). Ma w swoim dorobku 7 płyt CD z partiami solowymi, z których „Musica Sacra Poloniae” uzyskała nominację do nagrody FRYDERYK 1999

oraz GRAND PRIX na XIU Międzynarodowym Festiwalu Filmów Katolickich i Multimediów Niepokalanów 1999 (DUX 0108). W 2001 roku nagrała płytę „Ave Maria” (występując obok Małgorzaty Walewskiej) uhonorowaną tytułem „Złota Płyta 2002” oraz „Płatynowa Płyta 2002”. Występowała pod batutą m.in. Ulrike Hastedt, Andrzeja Banasiewicza, Grzegorza Mielimiaki, Jana Łukaszeńskiego, Bolesława Szulli oraz Kazimierza Szymonika współpracując z Einbecker Kantorei, Polską Orkiestrą Radiową, Orkiestrą Koncertową Wojska Polskiego, Reprezentacyjnym Zespołem Artystycznym Wojska Polskiego i Orkiestrą „Lubuska Sinfonietta”. Od 1998 roku jest członkiem Akademii Fonograficznej. W roku 2003 wzięła udział w Koncercie Kompozytorskim Mariana Sawy w Filharmonii Narodowej oraz w serii koncertów z „Litanią do Męczenników Międzyrzeckich” Pawła Łukaszeńskiego.

Renata Landowska-Szczerbaczewicz - sopran - studiowała w warszawskiej Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina, w klasie śpiewu solowego prof. Janiny Skalik oraz prof. Małgorzaty Marczewskiej. Jest absolwentką Szkoły Główniej Handlowej. Jej zainteresowania muzyczne i wykonawcze to przede wszystkim muzyka kameralna i oratoryjna. Jako solistka koncertowała w wielu miastach Polski oraz za granicą: w Niemczech, Francji, Belgii, Włoszech, wyko-

nując między innymi: *Litanie Ostrobramskie* St. Moniuszki, *Mszę Polską* St. Łuciuka oraz *Stabat Mater* K. Szymanowskiego. Na stałe współpracuje z Chórem Katedry Warszawsko-Praskiej. Wraz z nim, w roku 2007 brała udział w przedstawieniu Opery *Straszny Dwór* St. Moniuszki w Rosemont Theatre w Chicago (USA). Jesienią 2007r., w ramach IU Międzynarodowego Festiwalu „Musica Sacra” wykonała z towarzyszeniem Orkiestry Polskiego Radia pod dykcją Jana Łukaszeńskiego partię sopranową w *Requiem* W.A. Mozarta. W 2008r. brała udział w prawykonaniu *Gorzkich Żali* Stanisława Moryto. W dorobku artystycznym posiada udział w nagraniu siedmiu płyt CD, w tym dwóch w charakterze solisty. Płyta Brahms & Mendelssohn” została nagrodzona nagrodą Akademii Fonograficznej - *Fryderyk 2005*.

Jarostaw Gajewski - absolwent Wydziału Aktorskiego Warszawskiej PWST (1984) role dyplomowe zagrał pod kierunkiem Tadeusza Łomnickiego i Jana Englerta; aktor stołecznych teatrów (Polskiego 1984-1987, Dramatycznego 1987-2003 i Narodowego od 2003).

Profesor sztuk teatralnych, wykładowca i wieloletni prorektor Akademii Teatralnej w Warszawie (1993-1999 oraz 2002-2008). Trzykrotny laureat Festiwalu Sztuki Aktorskiej w Kaliszu (1990, 1998 i 2005), Festiwalu Szekspirowskiego w Gdańsku (1997) i Nagrody Ministra Kultury i Dziedzictwa

Narodowego za Działalność Artystyczną i Pedagogiczną (2001).

Michał Stawecki (1982) - ur. w Puławach. Ukończył Salezjańskie Liceum Muzyczne w Lutemiersku. W latach 2001-2006 studiował muzykę kościelną w Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie (organy - Magdalena Czajka, dyrygentura - Stawek A. Wróblewski), a w latach 2003-2008 kompozycję (w klasie Stanisława Moryto) uzyskując dyplomy z wyróżnieniem. W roku akademickim 2006/2007 studiował w Conservatorio di Musica A. Casella w L'Aquila [kompozycja - Alessandro Sbordoni, organy i śpiew gregoriański - Giandomenico Piermarini] oraz w Pontificio Istituto di Musica Sacra w Rzymie (śpiew gregoriański - Alberto Turco, Daniel Saulnier). Obecnie przygotowuje rozprawę doktorską na temat artykulacji neumatycznej. Uczestniczył w kursach śpiewu gregoriańskiego, które prowadzili mistrzowie tej klasy, co Nino Albarosa (Cremona), Johannes B. Göschl (München), Kees Pouderoijen (Wien), Franz Karl Praßl (Graz), Federico Bardazzi (Firenze), Giovanni Conti (Lugano). Jest członkiem włoskiej sekcji Associazione Internazionale Studi di Canto Gregoriano. Koncertuje jako solista, kameralista i akompaniator w kraju i zagranicą. Bierze udział w prawykonaniach utworów współczesnych kompozytorów polskich. Niektóre

z nich zostały zarejestrowane na płytach CD. Ponadto jest laureatem nagród i wyróżnień w konkursach kompozytorskich. Od 2004 roku pełni funkcję organisty i kantora w Kościele Akademickim św. Anny przy Trakcie Królewskim w Warszawie. Jest II dyrygentem Chóru Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Od 2007 jest kierownikiem artystycznym i dyrygentem Mulierum Schola Gregoriana Clamaverunt Iusti. Jest wykładowcą w specjalności Muzyka Kościelna na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina.

Chór Katedry Warszawsko-Praskiej Musica Sacra

Chór *Musica Sacra* powstał w 2002 roku. Od roku 2004 funkcjonuje jako Chór Katedry Warszawsko-Praskiej. Artystycznym polem działalności Zespołu jest przede wszystkim muzyka sakralna wszystkich epok, ze szczególnym uwzględnieniem repertuaru romantycznego i współczesnego. Zespół z powodzeniem wykonuje także zarówno chorał gregoriański, jak i muzykę gospel. Ma na swym koncie wykonania szeregu wielkich form wokalnie - instrumentalnych oraz udział w przedstawieniu operowym.

Współpracując z licznymi agencjami artystycznymi Chór Katedry Warszawsko-Praskiej *Musica Sacra* brał udział w wielu prestiżowych, międzynarodowych festiwalach: Festiwal

Kultury Polskiej we Włoszech, XIX Festival des Cathedrales we Francji, Wratislavia Cantans, Laboratorium Muzyki Współczesnej w Warszawie, Gaude Mater w Częstochowie, Festiwal Filmowy i Artystyczny w Kazimierzu Dolnym. Koncertował w USA, Włoszech, Niemczech i Francji. Był gościem Polskiego Wydawnictwa Muzycznego, Filharmonii Białostockiej, Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, Akademii Finansów i Yamaha Promusica.

Chór *Musica Sacra* zrealizował cykl 20 koncertów z jazzowo-chorałowym *Misterium Stabat Mater* polskiego pianisty jazzowego Włodka Pawlika. Po serii koncertów w najważniejszych świątyniach w Polsce, projekt ten został zaprezentowany także w rzymskiej Bazylice Santa Maria in Trastevere, przedstawiony dwukrotnie na festiwalach w Niemczech: Wege durch das Land w Schloss Corvay, Altstadtherbst w Duesseldorfie oraz opublikowany na zadedykowanej Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi Wielkiemu pierwszej płycie CD zespołu (MSE 001), która została uhonorowana nagrodą Fryderyk 2005.

Zespół ma na swym koncie nagrania radiowe i telewizyjne, w tym zrealizowane przez TUP widowisko muzyczne poświęcone pamięci Jana Pawła II. Dyskografia Chóru obejmuje łącznie pięć płyt CD. Trzy z nich otrzymały prestiżową nagrodę przemysłu fonograficznego Fryderyk. Są to oprócz wspomnianej wyżej: nagrana z Ravel Piano Duo i pianistą

Marcinem Łukaszewskim płyta *Liebeslieder-Walzer* Johannes Brahmsa która zawiera także duety Feliksa Mendelssohna (MSE 002) oraz płyta *Arcydziela Muzyki Chóralnej* z kompozycjami Góreckiego, Kilara (world premiere recording), Tavenera, Pärta i Uaska (MSE 003). Kolejna płyta z udziałem Chóru - to CD z zapisem koncertu, który odbył się w warszawskim studiu Polskiego Radia im. W. Lutosławskiego. Zarejestrowano na niej wykonanie *Dies Irae* Mariana Borkowskiego (MSE 011 i MSE 020). Płyta została uhonorowana nagrodą Fryderyk 2006 w kategorii *Najwybitniejsze Nagranie Muzyki Polskiej*.

Chór współpracował z wybitnymi polskimi zespołami, m.in. z Polską Orkiestrą Radiową pod batutą Piotra Borkowskiego i Jana Łukaszewskiego, Łomżyńską Filharmonią Kameralną pod batutą Jana Miłosza Zarzyckiego i Concerto Avuena pod batutą Andrzeja Mysińskiego oraz solistami: Iwoną Hossa, Anna Mikołajczyk, Bożeną Harasimowicz, Bernadettą Grabias, Joanną Woś, Urszulą Kryger, Jacekiem Laszczkowskim, Rafałem Siwkim, Dariuszem Machejem, Robertem Cieślą i Ryszardem

Cieślą, Leszkiem Skrlą, Janem Bokszczańinem, Przemysławem Firkiem. Dokonał prawykonaf utworów Witolda Lutosławskiego, Stanisława Moryto, Joëla Merah z Francji oraz kompozytorów południowoamerykańskich: Borisa Alvarado (Chile) i Daniela Luzko (Paragwaj).

W roku 2006, na VIII Międzynarodowym Konkursie Chórów Katedralnych we Francji, Zespół został uhonorowany Nagrodą Miasta St. Quentin za najwybitniejszą kreację

muzyki współczesnej. Rok 2007 rozpoczął się zaproszeniem Chóru przez Paderewski Symphony Orchestra do udziału w wystawieniu opery *Straszny Dwór* St. Moniuszki w USA, na deskach Rosemont Theatre w Chicago.

Chór Katedry Warszawsko-Praskiej *Musica Sacra* działa w ramach Instytutu obejmującego: „Międzynarodowy Konkurs Kompozytorski „Musica Sacra”, Międzynarodowy Festiwal „Musica Sacra w Katedrze Warszawsko-Praskiej” oraz wydawnictwo „Musica Sacra Edition”. Koordynatorem działalności Instytutu jest Stowarzyszenie „Musica Sacra”. Dyrektorem artystycznym chóru i pomysłodawcą projektów jest Paweł Łukaszewski.

Paweł Łukaszewski - (*1968), kompozytor, dyrygent, pedagog. Studia w AMFC w Warszawie: m.in. w klasie kompozycji prof. Mariana Borkowskiego 1991-95. Jego utwory zostały zarejestrowane na ponad 60 płytach CD, wydane drukiem (PWM, ChesterNovello) i wykonane na ponad 100 festiwalach w kraju i za granicą. Laureat m.in. II nagrody na 27 Międzynarodowym Konkursie Florilege Local de Tours we Francji (1998), Nagrody Prezydenta Miasta Częstochowy (1995), Nagrody św. Brata Alberta (2006) i nagrody Fryderyk 2008 w kategorii Muzyka współczesna za autorską płytę Sacred music. Otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1998). Pracuje na Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie (2000-doktorat, 2007-habilitacja).

www.lukaszewski.org.uk

Gorzkie Żale

Nokturn I

1. Pobudka - Gorzkie żale przybywajcie (1)

Gorzkie żale przybywajcie,
serca nasze przenikajcie,
Rozplyńcie się me źrenice,
toczcie smutnych łez krynice.
Słońce, gwiazdy omdlewają,
żałobą się pokrywają.
Płaczą rzewnie aniołowie,
a któż żalność ich wypowie?
Opoki się twarde kraja,
z grobów umarli powstają.
Co jest, pytam, co się dzieje?
Wszystko stworzenie truchleje!
Boleść Męki Chrystusowej
żał przejmuję bez wymowy.
Uderz, Jezu, bez odwłoki,
w twarde serc naszych opoki!
Jezu mój, we Krwi Ran Twoich,
objmij duszę z grzechów moich!
Upał serca swego chłódzę,
gdy w przepaść Męki Twej wchodzę.

2. Intencja (1)

Za pomocą łaski Bożej, pobudzivszy się do żalu serdecznego za grzechy nasze, rozmyślanie niniejsze gorzkiej męki Pana naszego Jezusa Chrystusa, Syna Bożego, nabożnem sercem ofiarować będziemy Ojcu niebieskiemu; na cześć i chwałę Jego Boskiego

Majestatu pokornie dziękując za tak wielką, a nigdy nieopętą miłość ku narodowi ludzkiemu, że nam, niegodnym zesaść raczył Syna Swojego Jednorodzonego, aby w przyjętej od Siebie, ludzkiej naturze, na zadośćuczynienie Boskiej sprawiedliwości, tak okrutne męki wycierpiał i śmierć podjął krzyżową. Tudzież na większe uszanowanie Przenajdroższej Marji Panny, tegoż Syna Bożego Matki Bolesnej. Także na uczczenie Świętych Pańskich, mianowicie tych, którzy gorliuszem pałali nabożeństwem ku Męce Chrystusowej. A naprzód: w następującej pierwszej części będziemy rozważać: co Pan Jezus ucierpiał od modlitwy w Ogrójcu, aż do niestusznego sądu oskarżenia, które to zniewagi i zelżywości temuż Panu za nas bolejącemu ofiarować będziemy: za Kościół święty Katolicki i podwyższenie jego, za najwyższego Pasterza z całym duchowieństwem, na uproszenie nawrócenia nieprzyjaciółom Krzyża Chrystusowego i upamiętania wszystkim niewiernym.

3. Hymn - Żal duszę ściska

Żal duszę ściska, serce boleść czuje,
gdy słodki Jezus na śmierć się gotuje.
Kłęczy w Ogrójcu, gdy krwawy pot leje,
me serce mdleje.
Więźnia miłości powrozmi krępuje,
żołnierz okrutny, uczeń zły całuje,
Wtem Jezus łzami,
gdy się w miłość stapia, jagody skrapia.

Bije, popycha kat niepokromiony,
nielitościwie z tej i owej strony.
Za włosy targa; znosi w cierpliwości,
Król z wysokości.
Zsiniałe przedtem krwią zachodzą usta,
gdy zbrojną żołnierz rękawicą chlusta.
Wnet się zmieniło w płacliwe wzdychanie,
serca kochanie.
Oby się serce we łzy rozplywało,
że Cię, mój Jezu, sprośnie obrażało,
Żal mi, ach, żal mi ciężkich moich złości,
dla Twej miłości.

4. Lament duszy nad cierpiącym Jezusem serdecznie bolejącej (1)

Jezu, na zabicie okrutne,
cichy Baranku, od tótrów szukany,
Jezu mój kochany!
Jezu, za trzydzieści srebrników,
od niewdzięcznego Judasza sprzedany,
Jezu mój kochany!
Jezu, w ciężkim smutku żalnością,
tęskliwą śmierci bojaźnią stroskany,
Jezu mój kochany!
Jezu, na modlitwie w Ogrójcu,
we mdłości krwawym potem zalany,
Jezu mój kochany!
Jezu, całowaniem zdradliwym,
od niewstydlivego ucznia wydany,
Jezu mój kochany!
Jezu, powrozami grubemi,
od swywołnego żołnierstwa związany,
Jezu mój kochany!

Jezu, od pospólstwa zelżywie,
u sądu Finaszowego naigrwany,
Jezu mój kochany!

Jezu, przez ulice sromotnie,
do Kajfasza za włosy targany,
Jezu mój kochany!

Jezu, od Malchusa srogiego,
zbrojną rękawicą policzkowany,
Jezu mój kochany!

Jezu, od fałszywych dwu świadków,
za zwodziciela niesłusznie udany,
Jezu mój kochany!

Bądź pozdrowiony, bądź pochwalony!
Dla nas zelżony i pohańbiony!
Bądź uwielbiony, bądź wystawiony!
Boże nieskończony!

5. Smutna rozmowa duszy z żalostną Matką nad Synem Swoim ubolewającą (1)

Ach, ja Matka tak żalostna,
boleść mnie ściska nieznośna,
miecz me serce przenika.

Czemuś, Matko ukochana,
ciężko na sercu stroskana?
Czemu wszystkim truchlejesz?

Co mię pytasz?
Wszystkam w mdłości,
mówić nie mogę z żalości,
Krew mi serce zalewa.

Powiedz mi, o Panno moja,
czemu blednieje twarz Twoja?
Czemu gorzkie łzy lejesz?
Widz me serca kochanie,

Jezusa w ogrójcu zlanie,
potu krwawym potokiem.
O Matko! źródło miłości, niech czuję gwałt
Twojej żalości, dozwól mi z sobą płakać!

6. Któryś za nas cierpiął rany

Któryś za nas cierpiął rany,
Jezu Chryste, zmituj się nad nami!
Któryś za nas cierpiął rany,
Jezu Chryste, zmituj się nad nami!
Któryś za nas cierpiął rany,
Jezu Chryste, zmituj się nad nami!

Nokturn II

7. Pobudka - Gorzkie żale przybywajcie (2)

Gorzkie żale przybywajcie,
serca nasze przenikajcie.

Rozpińcie się me źrenice,
toczcie smutnych łez krynice.

Stońce, gwiazdy omdlewają,
żałoba się pokrywają.

Płaczą rzewnie aniołowie,
a ktoś żalostność ich wypowie?

Opoki się twarde kraja,
z grobów umarli powstają.

Co jest, pytam, co się dzieje?
Wszystko stworzenie truchleje!

Boleść Młeki Chrystusowej
żał przejmuję bez wymowy.

Uderz, Jezu, bez odwłoki,
w twarde serc naszych opoki!
Jezu mój, we Krwi Ran Twoich,

obmyj duszę z grzechów moich!
Upał serca swego chłodem,
gdy w przepaść Młeki Twojej wchodzę.

8. Intencja (2)

W drugiej części rozmyślenia Młeki Pańskiej
rozważać będziemy, co ucierpiął Pan Jezus
od niesłusznego u sądu oskarżenia, aż do
okrutnego cierniem ukoronowania. Te zaś
rany, zniewagi i zelżywości, temuż Jezusowi
cierpiącemu ofiarować będziemy: za całe
Chrześcijaństwo, na uproszenia pokoju
i zgody między pany chrześcijańskimi, także
dla uproszenia sobie odpuszczenia grzechów
i karania za nie, mianowicie: powietrza,
głodu, ognia i wojny.

9. Hymn - Przypatrz się, duszo, jak cię Bóg miłuje

Przypatrz się, duszo,
jak cię Bóg miłuje,
jako dla ciebie sobie nie folguje.
Przecież Go bardziej niż żydowska dręczy,
złość twoją męczy.

Stoi przed sędzią Pan świata całego,
cichy Baranek, z wzgardzenia wielkiego.
Przez białą szatę, w którą jest odziany,
głupim nazwany.

Za moje złości grzbiet srodze biczują,
pójdźmyż grzesznicy, oto nam gotują.
Ze krwi Jezusa dla serca ochłody,
zdrój żywej wody.

Pycha światowa niechaj, co chce, wróży,

co na swe skronie wije wieniec z róży.
W szkarłat na pośmiech,
cierniem Król zraniony, jest ozdobiony.
Oby się serce we łzy rozplętało, że Cię,
mój Jezu, sprośnie obrażało.
Żał mi, ach żał mi ciężkich moich złości,
dla Twojej miłości.

10. Lament duszy nad cierpiącym Jezusem serdecznie bolejącej (2)

Jezu, od pospólstwa niewinnie,
jako lotr godzin śmierci obwołany,
Jezu mój kochany!

Jezu, od złośliwych morderców,
po ślicznej twarzy tak sprośnie zeplwany,
Jezu mój kochany!

Jezu, pod przysięgą od Piotra,
po trzykroć z wielkiej bojaźni zaprzany,
Jezu mój kochany!

Jezu, od okrutnych oprawców,
na sąd Piłata jak zbójca szarpany,
Jezu mój kochany!

Jezu, od Heroda i dworzan,
królu chwały, zelżywie wyśmiany,
Jezu mój kochany!

Jezu, w białą szatę szydersko,
na większy pośmiech i hańbę ubrany,
Jezu mój kochany!

Jezu, u kamiennego słupa,
niemitosiernie biczmi usmagany,
Jezu mój kochany!

Jezu, aż do mózgu przez czaszkę,
ciernia kolcami ukoronowany,

Jezu mój kochany!
Jezu, z naigrawania od katów,
na pośmiewisko purpurą odziany,
Jezu mój kochany!
Jezu, w głowę trzcina ubity,
Królu boleści, klęcząc naigrawany,
Jezu mój kochany!
Bądź pozdrowiony, bądź pochwalony!
Dla nas zelżony, wszystkich skrwawiony!
Bądź uwielbiony, bądź wystawiony!
Boże nieskończony!

11. Smutna rozmowa duszy z żalną Matką nad Synem Swoim ubolewającą (2)

Ach, widzę Syna mego,
przy słupie obnażonego,
różgami zsieczonego!
Święta Panno, dopuść na mię,
bym ran Syna Twego znamię,
miał na sercu wyrte.
Widząc, ach jako mizernie,
ostre głowę rani ciernie,
dusza moja ustaje.
O Maryjo, Syna Twego,
ostrym cierniem zranionego,
podzielże ze mną mękę!
Obym ja, Matka strapiona,
mogła na swoje ramiona,
złożyć krzyż Twój, Synu mój!
Proszę, o Panno jedyna,
bez przystanku Twego Syna,
niechaj z Tobą krzyż noszę!

12. Któryś za nas cierpiął rany
Któryś za nas cierpiął rany,
Jezu Chryste, zmituj się nad nami!
Któryś za nas cierpiął rany,
Jezu Chryste, zmituj się nad nami!
Któryś za nas cierpiął rany,
Jezu Chryste, zmituj się nad nami!

Nokturn III

13. Pobudka - Gorzkie żale przybywajcie (3)

Gorzkie żale przybywajcie,
serca nasze przenikajcie.
Rozplyńcie się me źrenice,
toczcie smutnych łez krynice.
Słońce, gwiazdy omdlewają,
żałobą się pokrywają.
Płaczą rzewnie aniołowie,
a któż żalność ich wypowie?
Opoki się twarde krają,
z grobów umarli powstają.
Co jest, pytam, co się dzieje?
Wszystko stworzenie truchleje!
Boleść Męki Chrystusowej
żał przejmuję bez wymowy.
Uderz, Jezu, bez odwłoki,
w twarde serc naszych opoki!
Jezu mój, we Krwi Ran Twoich,
obmyj duszę z grzechów moich!
Upał serca swego chłódzę,
gdy w przepaść Męki Twej wchodzę.

14. Intencja (3)
Na koniec w tej ostatniej części rozważać
będziemy, co Pan Jezus ucierpił od ukoro-
nowania Swego, aż do ciężkiego na krzyżu
skonania. I te plagi Jego, bluźnierstwa,
zelżywości i zniewagi; wszystkie przytem
narzędzia męki, Bogu Ojcu niebieskiemu
ofiarować będziemy, za fundatorów i dobro-
dziejów, za wszystkich współbraci i siostry
zgromadzenia naszego, tak żywych, jako
i umarłych, tudzież za grzeszników zatwar-
działych, osobliwie tych, którzy w złem
nieczystości nałogu albo pijaństwie zostają,
aby ich serca do pokuty i prawdziwej życia
poprawy wzbudził męką Swoją Zbawiciel
nasz. Na ostatek za wszystkie dusze
w czyścju zostające, aby im najłitościwszy
Jezus Krwią Swoją przenajdroższą ogień
zagasić, a nam wszystkim w godzinę śmierci
żał skruchy za grzechy i szczęśliwe w łasce
Bożej dokończenie, u Ojca Swego najłaskaw-
szego wyjednać raczył.

**15. Hymn - Duszo oziębła,
czemu nie gorejesz ?**
Duszo oziębła, czemuż nie gorejesz?
Serce me, czemu całe nie topniejesz?
Toczy twój Jezus z ognistej miłości,
krew w obfitości.
Ogień miłości, gdy Go tak rozpala,
szkaradne drzewo na ramiona zwala.
Zemdlony Jezus pod krzyżowym
kłęka ciężarem, stęka.

Okrutnym katom posłusznym się staje,
na krzyż sromotny ochotnie podaje.
Ręce i nogi, ludzkiego plemienia,
sprawca zbawienia.
O, słodkie drzewo, spuście nam już Ciało,
aby na tobie dłużej nie wisiąło!
My je uczynimy w grobie położymy,
płacz uczynimy.
Obcy się serce we łzy rozpywało,
że Cię, mój Jezu, sprośnie obrażało.
Żał mi, ach, żał mi ciężkich moich złości,
dla Twojej miłości.
Niechże-ć mój Jezu,
cześnie będzie w wieczności,
za Twe obelgi, męki, zelżywości.
Któres ochotnie, Syn Boga Jedyny,
cierpiął bez winy!

**16. Lament duszy nad cierpiącym
Jezusem serdecznie bolejącej (3)**
Jezu, od pospółstwa niezbożnie,
jako złoczyńca z łotry porównany,
Jezu mój kochany!
Jezu, od Piłata niesłusznie,
na szubieniczną śmierć dekrétowany,
Jezu mój kochany!
Jezu, srogim krzyżą ciężarem,
na Kalwaryjską górę zmordowany,
Jezu mój kochany!
Jezu, do sromotnego drzewa,
przytępionemi gwoźdźmi przykowany,
Jezu mój kochany!
Jezu, jawnie wpośród dwu łotrów, zelżywie

od katów ukrzyżowany,
 Jezu mój kochany!
 Jezu, od stojących około,
 i przechodzących z hańbą uragany,
 Jezu mój kochany!
 Jezu, bluźnierstwami od złego,
 współwiszącego łotra nagabany,
 Jezu mój kochany!
 Jezu, gorzką żółcią i octem,
 wołając: pragnę, w mdłości napawany,
 Jezu mój kochany!
 Jezu, w ręce Ojca Swojego,
 ducha oddawszy, zamordowany,
 Jezu mój kochany!
 Jezu, od Józefa uczciwie,
 i Nikodema w grobie pochowany,
 Jezu mój kochany!
 Bądź pozdrowiony! Bądź pochwalony!
 Dla nas zmęczony i krwią zbroczony.
 Bądź uwielbiony, bądź wystawiony!
 Boże nieskończony!

**17. Smutna rozmowa duszy z żalostną
 Matką nad Synem Swoim ubolewającą (3)**

Ach, Mnie Matce boleściwej,
 pod krzyżem stojąc smutliwej,
 serce żalostć przejmuję.
 O Matko, niechaj prawdziwie,
 patrząc na krzyż żalostliwie,
 płacząc z Tobą rzewliwie!
 Jużci, już, moje Kochanie,
 gotuje się na skonanie,
 toć i ja z Nim umieram!

Pragnę, Matko, pod Krzyż z Tobą,
 dzielić się z Twoją osobą,
 śmiercią Syna Twojego.
 Zamknął słodką Jezus mowę,
 wtem ku ziemi skłania głowę,
 już żegna Matkę swoją!
 Maryjo, niech gorzką noszę,
 śmierć, krzyż, rany Jego proszę,
 niech serdecznie rozważam.

18. Któryś za nas cierpiat rany

Któryś za nas cierpiat rany,
 Jezu Chryste, zmituj się nad nami!
 Któryś za nas cierpiat rany,
 Jezu Chryste, zmituj się nad nami!
 Któryś za nas cierpiat rany,
 Jezu Chryste, zmituj się nad nami!

tekst wg. K. Jan Siedlecki, Śpiewnik kościelny

**Chór Katedry Warszawsko-Praskiej Musica Sacra
 na płytach Musica Sacra Edition:**

MSE 001 Fryderyk

MSE 002 Fryderyk

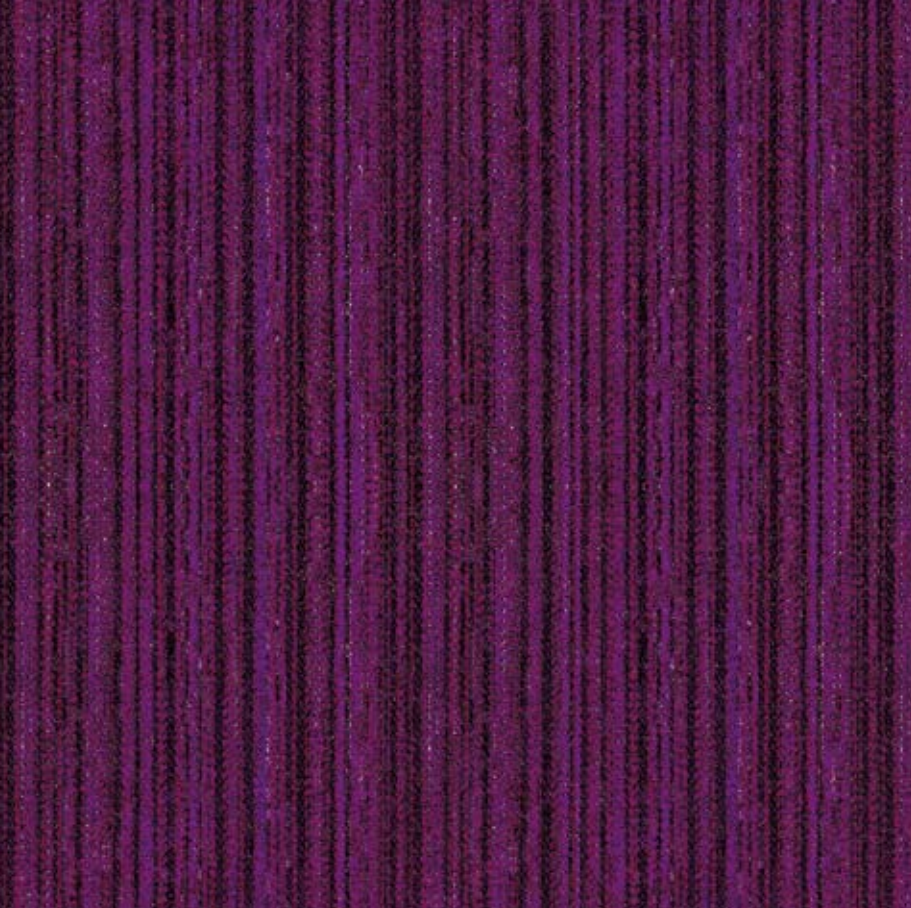
MSE 003 Fryderyk

MSE 011 Fryderyk

MSE 020 Nominacja

Stanisław Moryto (ur. 1947)

G o r z k i e ż a ł e

Nokturn I	1. Pobudka - Gorzkie żale przybywajcie	5:08
	2. Intencja I	1:49
	3. Hymn - Żal duszę ściska	3:09
	4. Lament duszy - Jezu na zabicie okrutne...	5:47
	5. Smutna rozmowa duszy - Ach ja Matka	3:43
	6. Któryś za nas cierpiął rany I	2:02
Nokturn II	7. Pobudka - Gorzkie żale przybywajcie	5:08
	8. Intencja II	0:49
	9. Hymn - Przypatrz się, duszo, jak cię Bóg mituje	3:11
	10. Lament duszy - Jezu, od pospółstwa niewinnie...	6:05
	11. Smutna rozmowa duszy - Ach widzę Syna mojego	3:06
	12. Któryś za nas cierpiął rany II	2:03
Nokturn III	13. Pobudka - Gorzkie żale przybywajcie	5:08
	14. Intencja III	1:20
	15. Hymn - Duszo oziębła, czemu nie gorzej?	3:46
	16. Lament duszy - Jezu, od pospółstwa niezbożnie...	6:25
	17. Smutna rozmowa duszy - Ach Mnie Matce	3:48
	18. Któryś za nas cierpiął rany III	2:00

world premiere recording

TT 64:28

Joanna Łukaszewska sopran Renata Landowska-Szczerbaczewicz sopran Jarosław Gajewski recytacje Michał Sławecki organy
Zespół Reprezentacyjny Wojska Polskiego, Chór Katedry Warszawsko-Praskiej „Musica Sacra”, Paweł Łukaszewski dyrygent

Reżyseria dźwięku, montaż i mastering Andrzej Brzoska projekt graficzny i skład Agata Moryto, Krzysztof Kubicki Redakcja
Paweł Łukaszewski Tekst ks. Kazimierz Szymonik

Manufactured by GM Records. Copyright by Musica Sacra Edition 2009. www.musicasacra.com.pl

musica sacra edition 019

Specjalne podziękowania dla Ks. Abp Henryka Hosera SAC
i Kurii Biskupiej Diecezji Warszawsko-Praskiej
za wsparcie finansowe tego projektu.

